

Když se podělá úplně vše: Zima bez plynu, elektřiny, všeho. Sepsáno

01.09.2022 4:44 | Rozhovor

Je země připravena na nejhorší? Co když během zimy dojde plyn? Za jakých okolností může nastat blackout? A není to jen šíření poplašné zprávy? Analytik Štěpán Kotrba pro ParlamentníListy.cz do detailů rozvedl svůj komentář, ve kterém ve středu nastínil možný kritický vývoj. Varuje, že si vůbec neuvědomujeme, jak jsme životně napojeni na elektřinu a na veškerou infrastrukturu. Jak by takový temný vývoj vypadal, a především jak se na něj připravit, Kotrba vysvětluje.

Foto: Hans Štembera

Popisek: Uzavírací ventily, ilustrační foto

reklama

Předložil jste černé scénáře vývoje v případě, že by se energetická krize dále prohlubovala až tam, že by nastala doba bez plynu, přetížení elektrické sítě a její vypadávání na to navázané všechny myslitelné věci. Kvůli nadměrnému užívání přímotopů blackouty. Šlo z vaší strany o pouhé varování, anebo míníte, že něco takového skutečně může nastat?

Štěstí přeje připraveným. Z mé strany šlo o varování, že něco takového skutečně může nastat... Přetížení sítě bude extrémní. Nemusí jít jen o přímotopy... I když jeden radiátor či jeden konvektor odebírá 1–2 kilowatty. Dosavadní kapacity nemusí stačit.

Civilové si neuvědomují infrastrukturní souvislosti a většina nemá znalost a zkušenost s výpadky

energií. Komplexní výpadek plynu v Praze se naposledy řešil, když se potrubí převádělo ze svítiplynu na zemní plyn. To se předělávaly i některé hořáky. To ale nebylo v podmínkách davové hysterie z olbřímích cen a v zimě. Mezi lidmi nebylo tehdy mnoho olejových radiátorů ani přímotopů. Centrální dodávky tepla i proudu fungovaly s masivní rezervou. Tady se můžeme potýkat s výpadkem plynu během topné sezóny, který může přejít do výpadku proudu a ten pak může způsobit kolaps zásobování a nedostatek benzínu, takže ani majitelé agregátů nebudou ušetřeni. To nemluvím o tom, že nepůjdou výtahy, což zejména v Praze bude tragédie pro důchodce a invalidní osoby.

Vláda Petra Fialy říká, že má v zásobnících rekordní množství plynu...

Ten plyn ale není náš, ale distributora. Jeho prodej nejvyšší nabídkce by sice byl podraz, ale v souladu s „etikou“ kapitalismu. Každý chce maximalizovat zisk. A nedostatek zvedá cenu.

... další prý dojednaný z LNG terminálu v Holandsku a jeho nedostatek tedy nehrozí.

Tak já nevím... Ale spočítáme-li si zásoby každé země Evropské unie na jedné straně a spotřebu každé země Evropské unie na druhé straně, chybí v topné sezóně několik měsíců spotřeby. Takže na přelomu roku či v únoru můžeme čekat vyprázdnění všech dostupných zásob. Budou-li mít Němci volit mezi produkcí německého průmyslu a vytápěním českých domácností, vsadil bych na německý průmysl a německé HDP.

Obávat se můžeme „jen“ dalšího růstu cen a oblékat svetry kvůli šetření, abychom nepomáhali Putinovi financovat válku, jak říká paní Pekarová. Z čeho tedy obavy?

Z nepochopení trhu bez přívlastků. Z výpadků zásobování plynem uprostřed zimy. A možná i pro provozy, které potřebují nepřetržitost dodávky plynu. Slévárny. Sklářské a keramické pece například. Chemické reakční kolony. To nejsou jen obavy z nesmyslných cen. Ty obavy jsou i z možných kolapsů průmyslových provozů. Z blackoutů. Z následného rabování a loupení. Z následného stanného práva či občanské války, do které nás vehnala neuvážená podpora Ukrajiny, ačkoliv víme, že ložiska plynu a ropy jsou na Jamalu a „tlustá roura“ vede a vždycky povede z východu na západ a nikdy naopak. Z toho, že jsme to věděli předem, a protože jsme nyní vedeni hlupáky, doplatíme na to.

Nejsme v situaci energeticky a surovinově nezávislých. Evroasijský kontinent má zdroje rozmístěné nerovnoměrně. My nejsme ani plynovou, ani ropnou a už ani uhelnou mocností. Naší rolí není být arogantní vůči obchodním partnerům, ale diplomatičtí.

Víte, paradoxní je, že na energetickou krizi přerostlou ve vlnu násilí doplatí více ti bohatí než ti chudí. Ti chudí bydlí na vsi skromně, mají studnu místo vodovodu, dvoukolák, sekyrku a kamínka na pevná paliva. Pro ně není problém vydrancovat kus lesa a zatopit si. Ti bohatší bydlí v bytovkách, mají ústřední topení a domovní kotelnu na ekologické pelety, které nebudou. Nebo bydlí v městských zděných domech, kde do zdi prorazí díru a kamínka na pevná paliva si koupí. No ale ti nejbohatší bydlí v novém: v železobetonu, s elektrickými přímotopy, podlahovým topením či etážovým plynovým kotlem, plným elektroniky. Ti už nemají volbu „pro horší časy“. Chudý si ví rady. Umí nakládat vejce do vodního skla. Umí zavařovat vepřové do vlastní šťávy a zavírat je do konzerv. Má vyuzené maso, rýži, sůl a cukr, i zásobu brambor ve sklepě. Ví, jak

upytláčit zajíce a jak králíka stáhnout z kůže. Ví jak na háček ulovit a zabít kapra. Mnohde je v domácnosti malorážka na bažanty či brokovnice. Bohatí kupují maso v igelitu a ve sklepě skladují elektrokolo. Ti budou stát hladoví ve frontě u vydrancované velkoprodejny. Tohle je důvod, proč jsem varoval i před rabováním nebo hladem, který vyhání „vlky z lesů“.

Nezřídka kdy slýcháme, že čelíme nejhorší krizi od druhé světové války. Lze s tím souhlasit? Nebo to ve svých důsledcích může být ještě horší? Tehdy lidé nebyli téměř nebo zdaleka tolik závislí na technologiích, elektřině...

Zamyslete se. Kolik městských lidí má doma petrolejku, zásobní knoty a kanystr s petrolejem, aby měli světlo v noci? Kolik lidí umí udělat funkční pochodeň z násady od lopaty a kusu staré košile? Kolik městských lidí má doma benzínový agregát, aby udržel mrazák a ledničku v chodu? Kolik lidí v paneláku vlastní sekyrku a umí rozdělat oheň? A kolik lidí umí oškubat slepici nebo upytlačit koloucha v blízkém lesoparku? A kolik lidí najde odvahu postavit se ve tmě útočníkovi a zabodnut do něho nůž na maso dřívě, než to udělá on?

Otázka cen plynu a elektřiny pak je už něco jiného...

Cena je maličkost oproti „válečnému“ nedostatku.

Dle mnohých majitelů velkých firem to může přinést skutečné problémy s výrobou potravin a dalších produktů.

S šílenými cenami energie a uhlovodíků neskončí jenom pekárny a sýrárny. Skončí chov dobytka, protože skončí mrazírny. Ještě před sto lety se v Praze porážel živý dobytek na místě. V Holešovicích na jatkách či na Masném trhu. Dnes máme v Písnici masokombinát a mrazírny, závislé na elektřině a naftě do aut. Nedostatkem plynu a ropy skončí výroba hnojiv a s hnojivy končí bohatost příští úrody. Krávy neorají, orají traktory na naftu. A není jí málo. Hnuj je nedostatkový, naše výkaly zachycené čističkou jsou dle EU „nebezpečný odpad“, plný saponátů a antibiotik. Se zavřeným kohoutkem končí ekonomicky únosná výroba plastů a s nimi levná „jednorázová ekonomika“.

Jenže vláda opět říká, že pomáhá v mezích rozpočtu, ČEZu prý poroučet nemůže, z lipské burzy odejít také ne, takže jim příliš možností nezbyvá. Jak tyto aspekty vidíte vy? Proč to v jiných zemích jde a tady ne?

Protože jsme za třicet let a ve víře v prospěšnost direktiv EU a ve víře v trh bez přívlastků rozprodali prakticky veškerou síťovou infrastrukturu, vybudovanou za čtyřicet let lidmi pod vedením komunistů a vlastněnou do té doby lidmi této země. Lidé si ale vycinkali změnu režimu a nové vlády. Dobře jim tak. Rozprodání republiky následovalo. Lidu teď nepatří nic, o čem by mohl svobodně rozhodovat. Jen hlas ve volbách. Elektrárny patří většinou českým miliardářům, voda většinou francouzské Veolii. Temelín a ČEZ má menšinové akcionáře. Pražskou PRE ovládá koncern Energie Baden-Württemberg, i když majoritním vlastníkem je Praha. Zprivatizovány jsou téměř všechny vodovody a kanalizace, čističky a vodárny v celé republice. Nemáme zásobníky na zemní plyn. Prodali jsme je. Nemáme potrubí. Prodali jsme je. Zprivatizovány jsou doly a hutě. Pouze Pražská plynárenská je ze 100 % ve vlastnictví hlavního města Prahy.

Hýbat s cenami energií ani surovin mimo trh nelze, neb by to bylo okrádání akcionáře o zisk. Zákon hovoří o tom, že komu je svěřena plná správa cizího majetku, dbá o jeho rozmnožení a uplatnění v zájmu beneficianta. S péčí řádného hospodáře. V péči řádného hospodáře soukromého nebo částečně soukromého majetku není spokojenost zákazníka, ale maximální trhem umožněný zisk firmy. Smlouva o přistoupení ČR k Evropské unii říká, že podstatou společného trhu je zákaz diskriminace. Snížení ceny suroviny na území ČR u subjektů ovládaných státem pod tržní cenu je neoprávněným zvýhodněním konzumentů suroviny, deformující výslednou cenu výrobků i pod nákladovou cenu jejich konkurentů z jiných zemí, které se takto nezachovají. Soudní dvůr EU je nekompromisní. Podle čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie podpory poskytované v jakékoli formě státem/veřejnou mocí nebo ze státních/veřejných prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem. Veřejná podpora je v EU obecně zakázána. Je-li Evropskou komisí v případě protiprávní podpory vydáno negativní rozhodnutí, je poskytovatel povinen vymoci veřejnou podporu zpět. Příjemce udělenou podporu navrácí včetně úroků. Navíc poskytnutí ilegální veřejné podpory může vést i k případné neplatnosti uzavřených smluv.

V jiných zemích EU to nejde z úplně stejných důvodů. Pokud to jde, stejné makroekonomické chyby neudělali, nebo riskují konflikt s EU, jako Maďarsko či Polsko. Riskneme na miskou vah položit otázku členství v bezcelním společném trhu EU? K tomu nemá doposud mandát žádná vláda ani žádná partaj.

Jsou dvě cesty: Buď ohnout hřbet a platit přemrštěné ceny bez možnosti cokoliv změnit, nebo si vše sebrané vzít zpět. Když to nepůjde po dobrém, počítaje v to výhrůžky nuceným zestátněním, tak třeba násilím. Neplatí to, co řekl Cimrman ve hře Posel světla o dolu jako díře v zemi, kterou vám nejde vzít. Platí to, co řekl Che Guevara: Nikdo ti nic nedá. Musíš si to vzít sám.

Zpět ještě k vašim pěti nebezpečím, která by plynula z nedostatku plynu. Berete v potaz dokonce i blackouty, vypnuté mrazáky, rabování a výpadek mobilní sítě. Nemohl by to někdo označit za šíření poplašné zprávy? Co vás vede k úvaze, že by něco takového opravdu mohlo nastat? Nemá snad stát krizové scénáře pro podobné krajní situace?

To není poplašná zpráva. To je odhad, ověřený v takových městech jako Buenos Aires. Když přišlo v roce 2001 sociální povstání „el Cacerolazo“ jako reakce na vládní ustanovení, které omezovalo výběr hotovosti z bank, navržené tehdejším ministrem hospodářství Domingem Cavallem, revolta vedla k všeobecnému společenskému výbuchu v noci 19. prosince 2001. První město vypleněné ve vnitrozemí země bylo Concepción del Uruguay, Entre Ríos. Po argentinské krizi v letech 1999–2002 přišli věřitelé až o 75 % půjčených prostředků. Později ještě o víc. A zemi vládla poměrně dlouho ulice. Gangy. Lupiči. V červnu 2019 zanechala masivní elektrická porucha vzhledem k neodpovědnosti vlády a nedostatku investic do infrastruktury desítky milionů lidí ve tmě v Argentině a také v sousední Uruguayi, části Paraguaye, Brazílie a Chile. Výpadek donutil některé podniky přerušit veřejnou dopravu; to také vedlo k nedostatku vody, protože některé vodní systémy byly poháněny elektřinou.

I v New Yorku v roce 1977 byl rozsáhlý výpadek elektřiny, který měl za následek rabování po

celém městě a další kriminální činnost včetně zháňství, a který zasáhl 31 různých čtvrtí. Bylo zničeno 35 bloků Broadwaye: 134 obchodů vyrabováno, 45 z nich také zahořelo. Celkem bylo při rabování a výtržnostech poškozeno 1616 obchodů a požárníci zasahovali u 1037 požárů. Přesto byla škoda pouhých 300 milionů dolarů.

Obrovský blackout se sociálními otřesy nastal v USA 14. srpna 2003. V důsledku kaskádového selhání bylo 256 elektráren off-line a 55 milionů lidí zahalila tma. Právě tehdy mnoho čerpacích stanic nemohlo čerpat palivo kvůli nedostatku elektřiny. V Kanadě úřady zavedly příděl benzínu. Mobilní komunikační zařízení byla narušena. To bylo způsobeno především ztrátou záložní energie v celulárních buňkách. I číslo 911 pohotovostních služeb bylo mimo provoz. Hlavní televizní a rozhlasové sítě nebyly schopny normálně vysílat, na vysílačích totiž také není nijak velká zásoba nafty v generátorech. (Poznámka na okraj: V některých českých klíčových BTS je zásoba nafty na 48 hodin provozu. Jinde není nic.) V 800 výškových kancelářských a bytových domech nefungovaly výtahy, lidé zůstali uvěznění uvnitř. Starosta Michael Bloomberg doporučil obyvatelům New Yorku, aby otevřeli okna a pili hodně tekutin, aby se vyhnuli úpalu... K udržení pořádku bylo jen do New Yorku povoláno na čtyřicet tisíc policistů.

To také není poplašná zpráva, ale nedávná historie „kolébky demokracie“, k níž se upínají zraky mnoha Čechů.

Ano, město Praha si nechalo udělat bezpečnostní studii. Už ví, že 48 hodin bez proudu znamená konec vlády nad městem a pravděpodobný konec vlády jako takové. Lidem se nedá vládnout bez jejich souhlasu. Je-li protestujících sto nebo tisíc, můžete je nechat zmlátit policajty jako Paroubek technaře v Mlýnci. Bude-li jich dvacet tisíc, ustoupí vláda kráčeje pozpátku do bunkru a tam přečká bouři. Bude-li jich sto tisíc, dav pověsí vládu na lucerny. Jak se situace vyvine, uvidíme 1. 9. při hlasování ve Sněmovně a 3. 9. ve 14 hodin při demonstraci na Václavském náměstí.

Pravdou je, že si málokdo uvědomuje, co všechno nefunguje, když nejde elektřina. Ve velkých městech to může znamenat nejen žádnou tekoucí vodu, ale i problém s odtokem odpadu, žádná televize, klasická rádia na baterky a jejich zásobu už skoro nikdo mimo skautů nemá. De facto naprosté odříznutí od všeho.

A už vůbec skoro nikoho mimo několika odborníků nenapadne, co vše je ohroženo, když nejde plyn.

V České republice je více než 2,8 milionu odběratelů zemního plynu, z toho 2,6 milionu domácností. Při výrobě elektřiny bylo v roce 2020 spotřebováno 13 % zemního plynu. Z něj bylo vyrobeno 9 % spotřebované elektřiny. Zemní plyn se u nás využívá především na přímé vytápění, výrobu tepelné energie pro průmyslové procesy a také jako surovina v chemickém průmyslu. Největšími spotřebiteli po domácnostech a největší podíl na spotřebě zemního plynu v průmyslu má výroba skla, cementu, vápna či omítek. Na ní je pak životně závislé stavebnictví. Plyn nelze v cementárnách nahradit. Až pak následuje kontinuální výroba železa a oceli. Výroba potravin spotřebuje více než 13 % z celkové spotřeby průmyslu. Přes 12 % spotřebovává chemický a petrochemický průmysl a necelých 12 % zemního plynu se spotřebuje ve strojírenství. Z hrubé domácí spotřeby zemního plynu se spotřebuje 28,3 % v průmyslu, 25 % v

domácnostech, 23,5 % na výrobu elektřiny a tepla a 16,3 % v komerčním a veřejném sektoru – to jsou nemocnice, školy, obchodní centra. Z toho vidíme, že prakticky celá ekonomika je závislá na plynu. A to je i podstata závislosti. A (v roce 2020) 2 614 120 domácností – na vytápění 65,7 %, na ohřev vody 22,8 % a na vaření 11,5 %. Smutná čísla ze statistik MPO.

90,8 procent plynu Česko dováží z Ruska. A 4,7 % plynu, dovezeného „papírově“ z Německa, pochází s nejvyšší pravděpodobností také z Ruska. Stát ani české společnosti přímo od Gazpromu plyn nenakupují. Surovinu jim prodávají různé zahraniční společnosti, například Uniper, RWE Supply & Trading, Engie nebo MVM CEEnergy CZ. V roce 2020 činil celkový dovoz zemního plynu 7,59 mld. m³. Závislost Evropy na ruském plynu postupně klesá, ale i tak činí více než 60 procent.

Česká republika neudrží strategické zásoby zemního plynu a musí si vystačit s tím, co má v zásobnících, které provozují RWE Gas Storage a MND. Jejich celková kapacita je 3 mld. m³. Čili polovina roční spotřeby.

Takže aby bylo jasno: My jsme závislí na Německu a Německo na Rusku.

Takže současná ekonomicky agresivní politika EU vůči Rusku je naprostá energetická a průmyslová sebevražda. Bez ohledu na to, že tomu v Kyjevě, Bruselu či New Yorku tleskají.

Jak je možné, že s velkou pravděpodobností neexistují přesné scénáře, co dělat? Na začátku covidu jsme viděli, že stát nebyl na neznámou hrozbu nijak připraven, v tomto případě by následky byly mnohem horší, ale možnou hrozbu na rozdíl od covidu známe...

Kdo si vezme na politickou odpovědnost, že se bude bránit riziku, které nenastalo a bůhví jestli nastat může? To je systémové ohrožení, plynoucí z politických doktrín, ale i z díky zákona o NKÚ: Paragraf 4 zná jako kritéria dobré správy veřejných peněz pouze slova **účelné, hospodárné a efektivní**. Prevence nemusí být ani účelná, ani hospodárná a ani efektivní. Zvláště když se kvůli ní dlouho nic nestane. Je hospodárné kupovat plynové masky pro všechny obyvatele Prahy? A co když v Neratovicích praskne zásobník s chlórem? Naposledy když prasklo pouhé potrubí, spálilo to rajčata zahrádkářům do výše 1 metru a zadusilo několik set slepic a psů v okruhu 10 kilometrů od chemičky. Byl jsem u toho.

Co požáry benzínu a nafty na pumpách v obydlených oblastech? Co plyn v Michelské plynárně? Dne 6. ledna 1961 vypukl kvůli poruše požár jednoho z plynojemů. Plynojem měl výšku 84 metrů a šířku 50 m, v době požáru obsahoval 147 tisíc m³ plynu. Stále nejmodernější česká svítíplynová plynárna Michle slaví letos 95 let. Už jen jako technická památka. Výroba svítíplynu štěpením uhlovodíků v roce 1975 skončila. Možná zase bude muset začít... Ve třicátých a čtyřicátých letech 20. století jezdily na pohon „koksárenským“ svítíplynem (vzniká jako „vedlejší“ produkt v koksárnách) osobní i nákladní automobily, autobusy, omnibusy, ale taky traktory a jiná zemědělská technika.

Proti čemu všemu se máme bránit? Proti globálnímu oteplování, nebo proti kruté zimě a krutým cenám?

Dám vám příklad: 5. nejkrásnější zoo na světě, ZOO Praha, dodnes není chráněná proti

povodni. Přestože se při povodních 2002 utopil lachtan Gaston, přestože chovatelé nasazovali kvůli zvířatům životy. Přestože politici slibovali. Dvacet let nic.

Jaké konkrétní kroky by stát, případně ve spolupráci s místními samosprávami měl podniknout, aby k naplnění vámi nastíněného nejčernějšího vývoje buď vůbec nedošlo, nebo aby dopady byly v rámci možností co možná nejmenší?

Víte, ve městě je to problém anonymity a odcizenosti. Na vesnici existuje komunita. Ta se chrání lépe, protože společně. Viděl jsem to ve Finsku za polárním kruhem. Evangelický kostel zpoila zahrnutý zeminou, přístupný podzemními chodbami z každého domu uměle zbudované vesnice. Jako jediný nepřetržitě vytápěný, sloužící jako společná kuchyně, jídelna, herna dětí i společenská místnost. Lidé, kteří zde žili, spolu dokázali víc, než by dokázal jeden každý sám. Byli zvyklí se rvát s mrazem, sněhem a vichry. S rozbouřeným mořem. Byli zvyklí se spoléhat jeden na druhého. A ta jediná vytápěná místnost, kam se v pohodě všichni vešli, byla jako maják jejich pospolitosti. Kolem dokola půl roku tma a celý rok krutá zima.

Na vsi je takovým majákem někde hospoda, jinde hasičárna, někde radnice, škola, kostel či fara. Snesete se se svými sousedy? Pokud ano, můžete se domluvit na zimním společném pobytu v poněkud stísněných podmínkách, solidárně spoluhrazených a solidárně hlídaných každým, kdo má právě čas. Takto se dá přežít i onen „válečný“ stav. Protože stát, reprezentovaný protržní pravicí či teplými progresivci, pro vás nic moc neudělá. Jednomu dá žebračenu, a jinému ji upře. Ukrajincům pomůže, a na vlastní důchodce kašle. Namísto kamen na dřevo bude kupovat americké stíhačky.

Pokud selže stát, jaké reálné možnosti připravit se co nejlépe má běžný občan? Co lze udělat kromě nákupu dieselového agregátu a zásoby nafty?

V army shopech existuje několik příruček pro speciální oddíly SAS, na internetu seriál filmů Šílený Max s hlavním hrdinou Maxem Rockatanskym, kterého hraje Mel Gibson. Pak to jsou filmy Posel budoucnosti, Potomci lidí, Vodní svět, Kniha přežití, Kazatel a jiné... Námět vždy podobný: přežití v zemi, žijící bez řádu a vlády. A v knihovně pak jeden krásný klasický román od Roberta Merleho, Malevil, plný postapokalyptického humanistického poučení o tom, jak přežít s kamarády ve sklepě středověké tvrze výbuch malé atomové bomby.

Varianta A: Osamělý vyvrhel – ten ví moc dobře, co potřebuje. Nejlépe jako ninja či URNA. Černé oblečení, černá přepadová kukla. Vysoké nepromokavé boty s tichou měkkou podrážkou. Několik zbraní včetně záložních. Střelivo. Bojový nůž. Odhodlání zbraně použít. Malý batoh. Svítilnu s krytím, nejlépe kombinovanou s elektrickým obuškem. Laditelnou vysílačku a armádní nabíjecí soupravu. Sluchátko do vysílačky, neboť ruce jsou potřeba na něco jiného. Vše ostatní si domyslete. Vede potulný život na úkor druhých, plný rizik. Je člověkem, pro nějž zabít člověka nebo porušit zákon není sebemenší problém.

Varianta B: chalupník. V jakém komfortu chcete trávit „válečný“ život? Ve středověkém standardu svítilen na lůž či loučí, známém z Hry o trůny, v lesní hájovně? Ve standardu vesnice poloviny 19. století z ladovských obrázků a praní na valše? Nebo v luxusu bunkru 21. století? Všechno lze. Vybírejte pouze to, co je funkční pro situace, kdy civilizace přestane existovat. Pokud možno ne plast, ale poctivé materiály. Poctivé konstrukce. Dynamo z babiččina bicyklu a

svítilna s žárovkou je někdy lepší než LED zázrak s USB nabíječkou. USB není v terénu zrovna moc spolehlivé...

K přežití potřebujete ale vlastní zdroje „trvanlivých“ potravin, nejlépe dobytek nebo zvěř v dosahu, zbraně k jejich lovu a na obranu, nářadí k poražení zvířete a naporcování či k poražení stromu a jeho rozřezání na palivové dříví, outdoor trvanlivé oblečení a obutí pro všechny varianty počasí, nejlépe hasičské nebo armádní s goretex materiály. Potřebujete jehly a pevné režné nitě, provazy a tkalouny, nože, nůžky a ruční mlýnky na maso, kávu, strouhanku či koření, brousek na ostření nožů, kopí (nůž na dubové tyči od smetáku) či srpů. Šavle se hodí. Pistole také. V případě středověku i kladivo, kovadlinu a kleště. Pily a hoblíky. Hřeby a svorky. Cukr, sůl, luštěniny, obilí a nástroj na jeho umletí. Zásobu svící, křesacích kamínků a křesadel, knotů, petrolej, benzín či naftu, dezinfekci vody, alkohol a základní léky... zejména proti horečce a infekci. Mýdlo a některé další chemikálie. Nouzové osvětlení – třeba na solární články. Jinak žárovkové světelné zdroje a dynamo na výrobu vodního pohonu. Svítilnu s výměnnými bateriemi, ruční nabíječku, vojenské polní telefony z 2. světové války, telefonní drát, ostnatý drát, lopaty, lopatky a krumpáče, praky a náhradní gumy. Potřebujete pevné vojenské batohy a cely pro případ přesunu. Ukrást koně není hrdelní zločin, ale pouze trestná činnost. Za situace, pokud na něm umíte jezdit.

Varianta C: rezignovavší občan města. Zůstává doma a očekává věci příští. K tomu mu stačí pistole se čtyřmi plnými zásobníky a nože z kuchyně. Neubrání-li se s nimi a se sekáčkem na maso, má smůlu. Měl by mít dobře zásobenou lékárničku...

Líbil se Vám tento článek?

Nezávislost naší redakce můžete podpořit peněžitým darem v jakékoliv výši bankovním převodem na účet:

123 - 4175230287/0100

QR kód obsahuje údaje k platbě, výši částky si určete sami.

Redakci PL můžete podpořit i [zakoupením předplatného](#). Předplatitelům nezobrazujeme reklamy.

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete. Zaregistrujte se [ZDE](#).

Jste čtenář a chcete komunikovat se svými zastupiteli? Zaregistrujte se [ZDE](#).

[Prof. PhDr. Petr Fiala, Ph.D., LL.M.](#) byl položen dotaz

[Změníte svou politiku?](#)

Střílí do vás už i vlastní ministři a senátoři. Nás jste ignoroval. Co uděláte nyní?

Odpověď na tento dotaz zajímá celkem čtenářů: